

Latvijas Republikas Vides ministrija

VIDES PĀRRAUDZĪBAS VALSTS BIROJS

Reģ.Nr. 90000628077, Rūpniecības iela 23, Rīga, LV - 1045 (tālrunis: 7321173; fakss: 7321049)

Atzinums Nr. 9

par dolomīta ieguves derīgo izrakteņu atradnē “Ape” ietekmes uz vidi novērtējuma noslīguma ziņojumu

Derīgs līdz 2009.gada 18.septembrim.

Paredzētās darbības ierosinātājs: SIA “Mežaudze”, reģistrācijas Nr.40003692411, adrese: Cēsu ielā 14, Rīgā, LV – 1012, tālrunis 7114834.

Noslīguma ziņojuma izstrādātājs: SIA “Firma L4”, reģistrācijas Nr.40003236001, adrese: Jelgavas ielā 90, Rīgā, LV - 1004.

Pamatojoties uz SIA “Mežaudze” 2006.gada 27.jūlijā Vides pārraudzības valsts birojā iesniegto dolomīta ieguves derīgo izrakteņu atradnē “Ape” ietekmes uz vidi novērtējuma noslīguma ziņojumu, tika uzsākta atzinuma sagatavošanas un izdošanas procedūra saskaņā ar likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 19.pantu.

- 1. Paredzētās darbības nosaukums** - dolomīta ieguve derīgo izrakteņu atradnē “Ape”.
- 2. Paredzētās darbības iespējamā norises vieta** - Alūksnes rajona Apes pilsētas lauku teritorijā nekustamajā īpašumā “Lāči 3” (zemes kadastra Nr. 36220030189, kopējā platība 22,42 ha).
- 3. Īss paredzētās darbības raksturojums**

Izskatot SIA “Mežaudze” 2005.gada 18.augusta Iesniegumu ietekmes uz vidi novērtējumam, tika konstatēts, ka paredzētās darbības norises vieta Alūksnes rajona Apes pilsētas lauku teritorijā dolomītu atradnē “Ape” zemes īpašumā “Lāči 3” (zemes kadastra Nr. 3625 003 0189) atrodas 15 km zonā no Latvijas Republikas kopīgās robežas ar Igaunijas Republiku. Tā kā dolomīta ieguvei paredzētā teritorija ir lielāka par 5 ha, tad saskaņā ar 1996.gada 14.marta Līguma starp Latvijas Republikas valdību un Igaunijas Republikas valdību par ietekmes uz vidi novērtējumu pārrobežu kontekstā pielikuma 13.punktu Vides pārraudzības valsts birojā bija jāizvērtē, vai dolomīta ieguvei īpašumā “Lāči 3” var būt būtiska pārrobežu ietekme. Vides

pārraudzības valsts birojs veica paredzētās darbības būtiskuma izvērtējumu, pamatojot to ar Apes dolomītu atradnes depresijas piltuves modelēšanu, izmantojot paredzētās darbības īstenošanas sliktāko scenāriju (t.i., vienlaicīgi tiek nosusināta visa atradnes teritorija). Iegūtie rezultāti liecināja, ka dolomīta izstrāde zemes īpašumā “Lāči 3” neradīs būtisku pārrobežu ietekmi uz Igaunijas – Latvijas pierobežas teritorijas hidrodinamiskajiem apstākļiem, pazemes ūdens plūsmām un režīmu. Ņemot vērā iepriekš minēto, Vides pārraudzības valsts birojs 2005.gada 1.novembrī pieņēma lēmumu par ietekmes uz vidi novērtējuma piemērošanu SIA “Mežaudze” dolomīta ieguvei derīgo izrakteņu atradnē “Ape”, pamatojoties uz likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 4.panta (1)daļas 1)punktu un šā likuma 1.pielikuma “Objekti, kuru ietekmes novērtējums ir nepieciešams” 25.punktu.

Atbilstoši ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā sniegtajai informācijai dolomīta ieguve paredzēta SIA “Mežaudze” piederošajā nekustamajā īpašumā “Lāči 3” 17 ha platībā, kas izvietots derīgo izrakteņu atradnes “Ape” teritorijas centrālajā daļā. Tā ir meliorēta lauksaimniecībā izmantojamā zeme, kas patlaban ir atstāta atmatā. Zemes gabalu “Lāči 3” dienvidrietumu – ziemeļaustrumu virzienā šķērso meliorācijas grāvis, kas izbeidzas pie pašvaldības autoceļa, kas virzās gar ieguvei plānotās teritorijas ziemeļu robežu, un, šķērsojot Uskanu ciemu, pievienojas valsts galvenajam A2 autoceļam Rīga – Veclaicene. Ziņojumā norādīts, ka teritoriju šķērsojošais meliorācijas grāvis pa caurteku zem autoceļa ir savienots ar slēgto drenāžas sistēmu otru pašvaldības autoceļam. Meliorācijas sistēmu ūdeņi tiek novadīti Vaidavas upē, kas tek apmēram 2 km attālumā uz ziemeļiem no atradnes “Ape” teritorijas. Savukārt gar īpašuma “Lāči 3” teritorijas dienvidu robežu virzās pašvaldības autoceļš, kuru izmanto piebraukšanai lauku sētām. Teritorijas apkārtnē izplūst arī vairāki avoti, kurus vietējie iedzīvotāji izmanto ūdens apgādē. Apes pilsēta atrodas uz ziemeļaustrumiem no plānotās dolomīta ieguves teritorijas. Uz rietumiem no ieguvei plānotās teritorijas atrodas mežsaimniecības zemes, bet pārējo daļu iekļauj lauksaimniecības zemes. Dolomīta ieguvei paredzētajai teritorijai ziemeļaustrumos un rietumos piekļaujas zemes īpašums “Lāči”, ziemeļos zemes īpašums “Lauresnes 3”, austrumos zemes īpašums “Ritumi” un dienvidos zemes īpašums “Vuņģi”. Dzīvojamās mājas “Lauresnes” atrodas apmēram 160 m, mājas “Lāči” - 170 m, mājas “Dzeņi” – 270 m un mājas “Ritumi” – 350 m attālumā no plānotās dolomīta ieguves teritorijas. Savukārt mājas “Jaunceriņi” atrodas apmēram 530 m, mājas “Jaunlāči” apmēram 650 m, mājas “Jaunlauresnes” apmēram 750 m, kā arī vairākas Uskanu apdzīvotās vietas mājas līdz 700 m attālumam no plānotās dolomīta ieguves teritorijas. Apes arodskola izvietota vairāk nekā 1,5 km attālumā uz austrumiem no ieguvei plānotās teritorijas. Paredzētās darbības vieta atrodas apmēram 2,1 līdz 2,5 km attālumā no Latvijas Republikas kopīgās robežas ar Igaunijas Republiku.

Dolomīta atradnei iespējams piebraukt:

1. maršruts - pa grants seguma ceļu, kas virzās gar atradnes dienvidu robežu gar mājām “Jaunceriņi”, “Jaunlauresnes” un “Jaunlāči”, šķērsojot Bērzu purva grāvi un pievienojas valsts galvenajam autoceļam A2 Rīga – Veclaicene apmēram 8 km aiz apdzīvotās vietas “Līzespasts”;
2. maršruts - pa grants seguma ceļu uz austrumiem no atradnes līdz krustojumam pie apdzīvotās vietas Uskani un tālāk pa grants seguma ceļu līdz valsts galvenajam autoceļam A2 Rīga – Veclaicene apdzīvotajā vietā “Jaunā Muiža”;

3. maršruts - pa grants seguma ceļu uz austrumiem no atradnes līdz krustojumam ar asfalta seguma ceļu V377 un tālāk pa ceļu V377 caur Api līdz valsts galvenajam autoceļam A2 Rīga – Vecclaicene apmēram 1 km aiz apdzīvotās vietas “Jaunā Muiža”;
4. maršruts - izbūvējot apmēram 1 km jauna ceļa posmu no mājām “Lāči” līdz grants seguma ceļam Ape - “Jaunā Muiža” (2.maršruts) un tālāk pa šo ceļu līdz valsts galvenajam autoceļam A2 Rīga – Vecclaicene.

Lai vietējos ceļus izmantotu dolomīta transportēšanai, nepieciešams veikt to krāvnēsības uzlabošanu un ceļu paplašināšanu atsevišķos posmos. Patlaban salīdzinoši vissliktākais ceļa stāvoklis ir 1.maršrutam - tas šķērso pārpurvojušās teritorijas un, izvēloties šo maršrutu, jāveic ceļa rekonstrukcija visā posma garumā; tuvākās mājas “Jaunlāči”, “Jaunceriņi”, “Jaunlauresnes”, “Lauresnes”, “Lāči” un “Lapsukalns” atrodas apmēram 100 m no ceļa. 2.maršruta tiešā tuvumā (tuvāk par 100 m) atrodas 11 mājas - “Dzeņi”, “Lāči”, “Kalpaki”, “Jaunā Muiža” un apdzīvotā vieta Uskani. 3.maršruta tiešā tuvumā atrodas 13 mājas (“Dzeņi”, “Lāči”, apdzīvotā vieta Uskani un Ape). Savukārt 4.maršrutam tuvākā māja “Ritumi” atrodas apmēram 100 m no ceļa, ceļš apiet apdzīvotu vietu Uskani, taču jaunizbūvējamā ceļa posms šķērso 8 zemes īpašumus – lauksaimniecības zemes.

Ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros tika izurbti divi izpētes urbumi gruntsūdens paraugu ņemšanai dolomīta ieguvei paredzētajā teritorijā, kā arī tika paņemti paraugi tuvāko māju “Jaunlāči” un “Ritumi” akās. Paraugu laboratorijas analīžu rezultāti liecina, ka ieguves teritorijā un māju “Ritumi” akā gruntsūdens kvalitāte atbilst mērķlielumiem, bet māju “Jaunlāči” akā gruntsūdens saskaņā ar Ministru kabineta 2002.gada 12.marta noteikumiem Nr.118 “Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti” ir vāji piesārņots vai zemas dabiskās kvalitātes. Atradnes apkārtnē dzerama ūdens apgādei tiek izmantoti augšdevona Pļaviņu D3pl un Gaujas – Amatas D3gj-am pazemes ūdens horizonti. Ūdens apgāde notiek no urbumiem, akām un avotiem.

Tuvākās īpaši aizsargājamās dabas teritorijas - dabas liegumi, kas ir arī Latvijas “NATURA 2000” Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas, “Ašu purvs”, “Melnupes meži” un “Tetersalas purvs” atrodas 5 km un lielākā attālumā no ieguvei paredzētās teritorijas. Īpaši aizsargājamā dabas teritorija – aizsargājamo ainavu apvidus “Vecclaicene”, kas ir arī Latvijas “NATURA 2000” Eiropas nozīmes aizsargājamā dabas teritorija, atrodas apmēram 4 km no ieguvei paredzētās teritorijas. Tuvākie mikroliegumi Apes pilsētas lauku teritorijā atrodas vairāk kā 4 km attālumā no izpētes teritorijas. Atradnes tiešā tuvumā nav nozīmīgu purvu un purvu masīvu, kā arī atradnes ietekmes zonā nav dabisku mitro mežu biotopu. Izpētes teritorijai “Lāči 3” tuvākās īpaši aizsargājamās dabas teritorijas un “NATURA 2000” Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas Igaunijas Republikā ir dabas liegumi “Moisamotsa” (apmēram 4,6 km uz ziemeļiem), “Peetri joe” (apmēram 4,8 km uz ziemeļrietumiem), “Koiva – Mustjoe” (6,5 līdz 7,5 km uz ziemeļiem), Karula dabas parks (apmēram 17 km uz ziemeļrietumiem) un Haanja dabas parks (apmēram 26 km uz ziemeļaustrumiem). Veicot dolomīta izstrādi, netiek prognozēta negatīva ietekme uz iepriekš minētajām īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, jo netiek prognozētas ekosistēmu izmaiņas, kas izraisītu tādu īpaši aizsargājamo sugu īpatņu bojāeju, kuru

populācija zaudētu labvēlīgo statusu Latvijā vai Igaunijā, kā arī netiek prognozēta īpaši aizsargājamo un prioritāro biotopu samazināšanās.

Karjera darbības rezultātā netiek prognozēta nelabvēlīga ietekme uz Vaidavas upes ūdens kvalitāti.

Apes pilsētā ar lauku teritoriju atrodas vairāki objekti, kam piešķirts kultūras pieminekļu statuss. Tuvākais – Apes muiža - atrodas apmēram 1,7 km uz austrumiem no atradnes teritorijas. Veicot dolomīta izstrādi, netiek prognozēta ietekme uz tiem.

Saskaņā ar ģeoloģiskās izpētes datiem Apes dolomīta atradne ir augšdevona Pļaviņu svītas dolomīta iegula. Nekustamajā īpašumā “Lāči 3” 17 ha platībā atrodas 2653 tūkstoši m³ A kategorijas dolomīta krājumu un 5,3 ha platībā – 862 tūkstoši m³ N kategorijas dolomīta krājumu. Atbilstoši ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā sniegtajai informācijai īpašumā “Lāči 3” dolomītu paredzēts iegūt A kategorijas krājumu robežās, kur tas iegul 2,35 m līdz 4,2 m dziļumā no zemes virsmas, visā aprēķināto krājumu dziļumā, proti, līdz 16,2 m dziļumam no dolomīta virsmas. Tā kā gruntsūdens līmenis teritorijā arī iegul 2,35 m līdz 4,2 m dziļumā, tad, jau izstrādājot 1.kāpli, kuras dziļums paredzēts 4 līdz 6 m, būs nepieciešama gruntsūdens līmeņa pazemināšana.

Dolomīta ieguvi paredzēts uzsākt teritorijas ziemeļrietumu daļā pie pašvaldības autoceļa Jaunlāči – Uskani – Ape. Pēc segkārtas noņemšanas laukuma ziemeļu daļā dolomītu paredzēts uzirdināt ar spridzināšanu un izrakt ar kausa ekskavatoru, izveidojot nosēddīķi (savācējdiķi) karjera ūdens savākšanai. Nosēddīķi (savācējdiķi) paredzēts izveidot 1,5 m līdz 2,0 m dziļāku nekā paredzētās kāpsles pamatne. Gruntsūdeņi pašteses ceļā saplūdis nosēddīķī (savācējdiķī) un tiks nostādināti apmēram 48 stundas. Dzidrinātos ūdeņus paredzēts atsūknēt jaunizveidotā apmēram 200 m garā meliorācijas grāvī (no atradnes ziemeļu daļas līdz mājām “Laurenēs”) un pa jaunizbūvētu caurteku zem pašvaldības autoceļa novadīt esošajā meliorācijas grāvī un tālāk apmēram pēc 1,9 km Vaidavas upē. Atbilstoši Ministru kabineta 2002.gada 12.marta noteikumiem Nr.118 “Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti” Vaidavas upe šajā posmā noteikta par prioritārajiem lašveidīgo zivju ūdeņiem.

Ūdeņu atsūknēšana paredzēta dolomīta ieguves periodā 3 – 4 mēnešus gadā. Gada laikā izstrādātais karjera laukums būs ap 26250 m², ja ieguves kāple ir 4 m, vai 17500 m², ja ieguves kāple ir 6 m. Nākamajā dolomīta izstrādes sezonā paredzēts atsūknēt karjerā pieplūdušo gruntsūdeni, nosusināt izstrādei paredzēto dolomīta slāni un veikt dolomīta ieguvi konkrētajā kāplē.

Laukumā dolomītu paredzēts izstrādāt 3 līdz 4 kāplēs. Sairdināto dolomītu paredzēts iekraut drupināšanas iekārtā, kas aprīkota ar vienkāršu sietu rupjās frakcijas atdalīšanai atkārtotai drupināšanai. Sadrupinātais materiāls tālāk nonāks sijāšanas iekārtā frakcionēšanai. Plānots vienlaikus iegūt 3 frakciju šķembas un atsijas. Iegūto gatavo produkciju – noteiktas frakcijas šķembas un atsijas paredzēts novietot atsevišķās krautnēs. No krautnēm gatavo produkciju ar autotransportu nogādās pircējam. Produkcijas realizācija tiek plānota visu gadu darbadienās 8 stundas dienā. Objektā gadā plānots saražot ap 200000 m³ dolomīta šķembu. Atsijas apmēram 30000 m³ gadā paredzēts izmantot pievedceļu seguma uzlabošanai un dolomītmiltu ražošanai.

Dolomīta irdināšanas darbu veikšanai paredzēts izstrādāt spridzināšanas darbu projektu, iekļaujot tajā sprādzienu radītās seismiskās iedarbības aprēķinu, lai izvēlētos spridzināšanas metodi, kas neradītu būtiskas ietekmes uz apkārtējām būvēm un iedzīvotājiem, kā arī paredzēts izstrādāt un apstiprināt pašvaldībā spridzināšanas darbu pasākumu plānu.

Darbinieku vajadzībām objektā paredzēts izvietot vagoniņus. Objekta apgādei ar elektroenerģiju paredzēts noslēgt līgumu ar VAS “Latvenergo”. Darbinieku vajadzībām nepieciešamo dzeramo ūdeni paredzēts pievest šim nolūkam paredzētās tvertnēs. Komunālos notekūdeņus paredzēts savākt izsmeļamā bedrē, noslēdzot līgumu par to izvešanu ar Apes pilsētas komunālo dienestu. Par sadzīves atkritumu un ar naftas produktiem piesārņoto atkritumu izvešanu paredzēts noslēgt līgumus ar licencētām atkritumu apsaimniekotājfirmām. Dolomīta ieguves laukumā norakto grunti pēc atradnes izstrādes paredzēts izmantot teritorijas rekultivācijai.

Ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros veiktā karjera radītās depresijas piltuves rādiusa aprēķins liecina, ka, izstrādājot 1.kāpli depresijas piltuves rādiuss būs 1133 m (kāple 4 m) vai 1533 m (kāple 6 m). Maksimālais augšdevona Pļaviņu pazemes ūdens horizontā radītais depresijas piltuves rādiuss ap izstrādāto karjeru, reducējot to uz riņķa līniju, būs 3373 m. Tā kā tuvākās viensētās ūdens apgādei izmanto grodu akas, seklos urbumus vai avotus, tad tiek prognozēts, ka jau pirmajā dolomīta ieguves gadā tuvāko viensētu ūdens apgādes avotos, kas ierīkoti augšdevona Pļaviņu D₃pl ūdens horizontā, ūdens izzudīs vai būtiski samazināsies tā līmenis. Līdz ar to ūdens apgāde var tikt apdraudēta viensētās “Laurenes”, “Jaunlaurenes”, “Lāči”, “Jaunlāči”, “Jaunceriņi”, “Dzeņi”, “Kalna Dzeņi”, “Pumpuri”, “Dārznieki”, kā arī mājās Uskanu ciemā. Karjera otrās un tālāko kāpļu izstrādes radītā depresijas piltuve skars Apes pilsētas centralizēto ūdensgūtni. Apes pilsētā ūdensapgādei izmanto zemāk iegulošo Gaujas pazemes ūdens horizontu, kas nav tieši saistīts ar Pļaviņu pazemes ūdens horizontu, taču, ņemot vērā nelielo sprostslāņa biezumu, ziņojuma autori uzskata, ka pastāv varbūtība par dolomīta karjera ietekmi uz Apes pilsētas centralizēto ūdensapgādi.

Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā iekļautais paredzētās darbības gaisa piesārņojošo vielu (cietās daļiņas PM₁₀) izkliedes modelēšanas aprēķins liecina, ka normatīvos noteiktās robežvērtības atradnei tuvāko dzīvojamo māju apkārtnē netiks pārsniegtas. Karjera darbības laikā un gatavās produkcijas transportēšanas rezultātā netiek prognozēta akustiskā trokšņa normatīvos noteiktās robežvērtības pārsniegšana dzīvojamo māju apkārtnē. Ņemot vērā, ka produkcijas transportēšanas ceļu tiešā tuvumā atrodas vairākas dzīvojamās mājas un atsevišķi maršruti virzās caur apdzīvotām vietām, ir paredzēti konkrēti pasākumi, lai mazinātu un novērstu diskomfortu 1., 2. un 3.dolomīta transportēšanas maršrutu tuvumā dzīvojošo māju iedzīvotājiem.

Vides pārraudzības valsts birojs, pamatojoties uz izvērtētās dokumentācijas analīzi, secina, ka:

- lai veiktu dolomīta ieguvi, nepieciešama gruntsūdens līmeņa pazemināšana;
- dolomītu paredzēts izstrādāt 3 līdz 4 kāplēs ar kāpli 4 līdz 6 m;
- ūdeņu atsūkšanās paredzēta 3 – 4 mēnešus gadā;

- karjera ūdens savākšanai paredzēts izveidot nosēddīķi (savācējdiķi);
- dzidrinātos ūdeņus paredzēts atsūknēt jaunizveidotā meliorācijas grāvī, tālāk pa esošo meliorācijas grāvi novadot tos Vaidavas upē;
- dolomīta irdināšanai paredzēts izstrādāt spridzināšanas darbu projektu;
- dolomīta slāņa irdināšanu paredzēts veikt tikai darbadienās dienā vienā un tajā pašā laikā;
- izstrādājot 1.kāpli, aprēķinātais depresijas piltuves rādiuss ir 1133 m (kāple 4 m) vai 1533 m (kāple 6 m);
- maksimālais iespējamais depresijas piltuves rādiuss ap izstrādāto karjeru ir 3373 m;
- jau pirmajā dolomīta ieguves gadā tuvāko viensētu ūdens apgādes avotos ūdens var izzust vai var būtiski samazināties tā līmenis;
- pirms darbu uzsākšanas paredzēts apsekot visus tuvākos dolomīta izstrādes 1.kāples depresijas piltuves zonā esošos ūdens apgādes avotus, nomērīt un dokumentāli fiksēt aku dziļumu, ūdens līmeni un debītu;
- karjera ekspluatācijas laikā paredzēts veikt regulārus mērījumus attiecīgajos ūdens apgādes avotos, atbilstoši depresijas piltuves izplatībai;
- paredzēts veikt monitoringu Apes pilsētas centralizētajā ūdensgūtnē, lai savlaicīgi konstatētu iespējamo karjera ietekmi;
- paredzēta alternatīvu ūdensapgādes avotu izveidošana karjera ietekmes skartajās viensētās;
- tiek prognozēts, ka, izstrādājot dolomīta karjera 3. un 4.kāpli (kāple 4 m), iespējami divu saimniecību ūdens apgādes traucējumi Igaunijas Republikas teritorijā, ja to ūdens apgādei tiek izmantots D₃pl pazemes ūdens horizonts;
- pēc dolomīta izstrādes karjera teritorijā paredzēts izveidot ūdenskrātuvi, līdz ar to tiek prognozēts, ka atjaunosies dabiskais gruntsūdens līmenis;
- paredzētās darbības rezultātā netiek prognozēta ietekme uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām Latvijas un Igaunijas teritorijās;
- paredzētās darbības rezultātā netiek prognozēta ietekme uz kultūras pieminekļiem Apes pilsētā ar lauku teritoriju;
- paredzētās darbības rezultātā netiek prognozēta ietekme uz kultūrvēsturisko vidi un rekreācijas resursiem;
- visos dolomīta transportēšanai piedāvātajos maršrutos nepieciešams veikt ceļu kravnesības uzlabošanu un ceļu paplašināšanu atsevišķos posmos;
- 2. dolomīta transportēšanas maršruts virzās caur apdzīvotu vietu Uskani;
- 3. dolomīta transportēšanas maršruts virzās caur apdzīvotu vietu Uskani un caur Api;
- lai mazinātu un novērstu diskomfortu 1., 2. un 3.dolomīta transportēšanas maršrutu tuvumā dzīvojošo māju iedzīvotājiem, paredzēts:
  - ✓ sausā laikā laistīt ceļa posmus ar grants segumu,
  - ✓ ceļa posmus, kas iet tuvu dzīvojamām mājām (piemēram, apdzīvotā vietā Uskani), veidot ar cieto segumu,
  - ✓ dzīvojamo māju fasādēm, kas atrodas tiešā ceļa tuvumā un vērstas uz ceļu, ielikt pakešlogus,
  - ✓ gar karjera ziemeļu un rietumu malu, kā arī gar transportēšanas ceļa posmiem, kas iet caur apdzīvotām vietām, izveidot ātraudzīgu koku (krūmu) stādījumus.

Nemot vērā iepriekš minēto, Vides pārraudzības valsts birojs uzskata, ka jautājums par dolomīta izstrādi 3. un 4.kāplē (kāple 4 m) nekustamajā īpašumā “Lāči 3” var tikt izskatīts tikai pēc pazemes ūdens līmeņu monitoringa, kas tiks veikti izstrādājot 1.un 2.kāpli, rezultātu apkopojuma un izvērtējuma.

4. Izvērtētā dokumentācija

- 2005.gada 18.augusta SIA “Mežaudze” Pieteikums ietekmes uz vidi novērtējumam dolomīta ieguvei derīgo izrakteņu atradnē “Ape” Alūksnes rajonā – 7 lapas;
- 2005.gada 15.septembra Valsts vides dienesta Madonas reģionālās vides pārvaldes atsauksme par paredzētās darbības iespējamo ietekmi uz vidi – 1 lapa;
- 2005.gada 11.oktobra SIA “Firma L4” iesniegtais Apes dolomīta atradnes hidroģeoloģiskais raksturojums iespējamās pārrobežu ietekmes kontekstā – 12 lapas;
- 2005.gada oktobra Rīgas Tehniskās universitātes Vides modelēšanas centra atskaite par Apes dolomīta atradnes depresijas piltuves modelēšanu – 6 lapas;
- 2005.gada 1.novembra Vides pārraudzības valsts biroja lēmums Nr.634 par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu paredzētajai darbībai – 1 lapa;
- 2005.gada 17.novembra SIA “Mežaudze” pieprasījums ietekmes uz vidi novērtējuma Programmas izstrādei – 1 lapa;
- 2005.gada 25.novembra ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējās sabiedriskās apspriedes protokols – 6 lapas;
- 2005.gada 8.decembra Programma ietekmes uz vidi novērtējumam dolomīta ieguvei derīgo izrakteņu atradnē “Ape” – 5 lapas;
- 2006.gada 10.aprīļa SIA “Mežaudze” dolomīta ieguves derīgo izrakteņu atradnē “Ape” ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojums – 1 sējums, 83 lapas ar pielikumiem uz 29 lapām;
- 2006.gada 10.aprīļa SIA “Mežaudze” dolomīta ieguves derīgo izrakteņu atradnē “Ape” ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojuma kopsavilkums – 1 sējums, 15 lapas;
- 2006.gada 10.aprīļa SIA “Mežaudze” dolomīta ieguves derīgo izrakteņu atradnē “Ape” ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojuma kopsavilkums angļu valodā – 1 sējums, 16 lapas;
- 2006.gada 18.aprīļa SIA “Mežaudze” dolomīta ieguves derīgo izrakteņu atradnē “Ape” ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojuma sabiedriskās apspriedes protokols ar tam pievienotajiem materiāliem – 22 lapas;
- 2006.gada 27.aprīļa Apes pilsētas ar lauku teritoriju domes ierosinājumi un priekšlikumi darba ziņojuma pilnveidošanai – 1 lapa;
- 2006.gada 27.aprīļa Apes pilsētas ar lauku teritoriju domes iesūtītās iedzīvotāju atsauksmju kopijas par darba ziņojumu – 16 lapas;
- ekspertu atzinumi par ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojumu – 13 lapas;
- 2006.gada 12.maija ekspertu apspriedes par SIA “Mežaudze” dolomīta ieguves derīgo izrakteņu atradnē “Ape” ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojumu protokols – 3 lapas;

- 2006.gada 2.jūnija Vides pārraudzības valsts biroja Atzinums par dolomīta ieguves derīgo izrakteņu atradnē “Ape” ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojumu – 7 lapas;
- 2006.gada 7.jūnija Igaunijas Republikas Vides ministrijas komentāri par dolomīta ieguves derīgo izrakteņu atradnē “Ape” ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojumu iespējamās pārrobežu ietekmes kontekstā – 2 lapas;
- 2006.gada 27.jūlija SIA “Mežaudze” dolomīta ieguves derīgo izrakteņu atradnē “Ape” ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojums – 1 sējums, 109 lapas ar pielikumiem uz 37 lapām;
- 2006.gada 24.augusta Valsts vides dienesta Madonas reģionālās vides pārvaldes atsauksme par noslēguma ziņojumu – 1 lapa;
- ekspertu atzinumi par ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojumu – 8 lapas.

5. Informācija par paredzētās darbības novērtēšanas procesā apkopotajiem ieinteresēto pušu viedokļiem un argumentiem (tai skaitā par sabiedriskās apspriešanas rezultātiem)

Informatīvie materiāli par SIA “Mežaudze” sagatavoto pieteikumu ietekmes uz vidi novērtējumam dolomīta ieguvei derīgo izrakteņu atradnē “Ape” Alūksnes rajona Apes pilsētas lauku teritorijā nekustamajā īpašumā “Lāči 3” (zemes kadastra Nr. 36220030189) bija pieejami SIA “Mežaudze” Katlakalna ielā 11c, Rīgā, Apes pilsētas ar lauku teritoriju domē Stacijas ielā 2, Apē, Valsts vides dienesta Madonas reģionālajā vides pārvaldē Blaumaņa ielā 7, Madonā un Vides pārraudzības valsts birojā Rūpniecības ielā 23, Rīgā. Paredzētās darbības sākotnējā sabiedriskā apspriešana notika 2005.gada 25.novembrī Apes pilsētas ar lauku teritoriju domē. Sākotnējā sabiedriskajā apspriešanā piedalījās 13 interesenti. Sanāksmes dalībnieki interesējās, vai dolomīta ieguvē nepieciešama spridzināšana un kas atlīdzinās spridzināšanas rezultātā īpašumiem nodarīto kaitējumu, interesējās par laukuma izstrādes secību, jautāja par iespējamajiem risinājumiem ūdensapgādei saimniecībās, kuru akās var pazust ūdens vai pazemināties ūdens līmenis, jautāja, kur novadīs atsūkņētos gruntsūdeņus un kuru ceļu izmantos produkcijas transportēšanai, interesējās par iespējamo gaisa piesārņojumu.

Vides pārraudzības valsts birojs saņēma Valsts vides dienesta Madonas reģionālās vides pārvaldes atsauksmi par paredzētās darbības iespējamo ietekmi uz vidi. Pamatojoties uz SIA “Mežaudze” iesniegumu, sākotnējās sabiedriskās apspriešanas rezultātiem, kā arī ņemot vērā Valsts vides dienesta Madonas reģionālās vides pārvaldes atsauksmi, Vides pārraudzības valsts birojs sagatavoja un 2005.gada 8.decembrī izsniedza Programmu ietekmes uz vidi novērtējumam SIA “Mežaudze” dolomīta ieguvei derīgo izrakteņu atradnē “Ape”.

Dolomīta ieguves Apes pilsētas lauku teritorijā nekustamajā īpašumā “Lāči 3” (zemes kadastra Nr. 36220030189) derīgo izrakteņu atradnē “Ape” ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojumu sagatavoja SIA “Firma L4” un 2006.gada 10.aprīlī SIA “Mežaudze” to iesniedza izvērtēšanai Vides pārraudzības valsts birojā. Darba ziņojums bija pieejams sabiedrībai Apes pilsētas ar lauku teritoriju domē, Stacijas ielā 2, Apē, Alūksnes rajonā; Apes bibliotēkā, Skolas ielā 4, Apē, Alūksnes rajonā; Valsts

vides dienesta Madonas reģionālās vides pārvaldes Alūksnes daļā, Dārza ielā 11, Alūksnē un Vides pārraudzības valsts birojā Rūpniecības ielā 23, Rīgā.

Ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojuma sabiedriskā apspriešana klātienē notika 2006.gada 18.aprīlī Apes pilsētas ar lauku teritoriju domē. Šo likumdošanā paredzēto iespēju piedalīties darba ziņojuma sabiedriskajā apspriešanā izmantoja 28 interesenti. Sanāksmes dalībnieki galvenokārt pauda bažas par sagaidāmo gruntsūdens līmeņa pazemināšanos un spridzināšanas darbu radīto troksni un vibrāciju. Iedzīvotāji interesējās, vai darbības ierosinātais apņemas ierīkot jaunus dziļurbumus gadījumā, ja apkārtējo māju akās pazudīs ūdens, kā arī norādīja, ka ūdens līmeņa mērījumi akās jāveic pirms derīgo izrakteņu ieguves uzsākšanas. Iedzīvotāji norādīja, ka nepieciešama dolomīta šķembu transportēšanai paredzētā autoceļa uzlabošana, noasfaltējot posmus māju tuvumā, kā arī jāparedz satiksmes drošības pasākumi.

Tā kā paredzētās darbības norises vieta Alūksnes rajona Apes pilsētas lauku teritorijā dolomītu atradnē "Ape" zemes īpašumā "Lāči 3" (zemes kadastra Nr. 3625 003 0189) atrodas 15 km zonā no Latvijas Republikas kopīgās robežas ar Igaunijas Republiku, tad saskaņā ar 1996.gada 14.marta Līguma starp Latvijas Republikas valdību un Igaunijas Republikas valdību par ietekmes uz vidi novērtējumu pārrobežu kontekstā pielikuma 13.punktu bija jāizvērtē, vai dolomīta ieguvei īpašumā "Lāči 3" var būt būtiska pārrobežu ietekme, jo dolomīta ieguvei paredzētā teritorija ir lielāka nekā 5 ha. Neraugoties uz to, ka Apes dolomīta atradnes depresijas piltuves modelēšana, izmantojot paredzētās darbības īstenošanas sliktāko scenāriju (t.i., vienlaicīgi tiek nosusināta visa atradnes teritorija), liecināja, ka dolomīta izstrāde zemes īpašumā "Lāči 3" neradīs būtisku pārrobežu ietekmi Igaunijas – Latvijas pierobežas teritorijas hidrodinamiskajiem apstākļiem, pazemes ūdens plūsmām un režimam, Vides pārraudzības valsts birojs par paredzēto darbību informēja Latvijas Republikas Vides ministrijas Kopīgās Igaunijas – Latvijas ietekmes uz vidi novērtējuma komisijas līdzpriekšsēdētāju un 2006.gada 18.aprīlī nosūtīja Igaunijas Republikas Vides ministrijas Kopīgās Igaunijas – Latvijas ietekmes uz vidi novērtējuma komisijas līdzpriekšsēdētājam dolomīta ieguves derīgo izrakteņu atradnē "Ape" ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojumu un angļu valodā sagatavotus ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma kopsavilkumus iedzīvotāju informēšanai.

Darba ziņojuma izvērtēšanas laikā Vides pārraudzības valsts birojs saņēma ierosinājumus un priekšlikumus darba ziņojuma pilnveidošanai no Apes pilsētas ar lauku teritoriju domes, kā arī Apes pilsētas ar lauku teritoriju domē iesniegto iedzīvotāju atsauksmju kopijas (15 atsauksmes uz 16 lapām) par izvērtējamo ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojumu.

Darba ziņojuma izvērtēšanā Vides pārraudzības valsts birojs iesaistīja neatkarīgus ekspertus. Ekspertu, Apes pilsētas ar lauku teritoriju domes un iedzīvotāju atzinumi, priekšlikumi un ierosinājumi ziņojuma uzlabošanai tika apkopoti un iestrādāti Vides pārraudzības valsts biroja 2006.gada 2.jūnija atzinumā par darba ziņojumu. Atzinumā par darba ziņojumu tika norādīts, kāda ziņojumā iekļautā informācija papildināma vai precizējama, lai noslēguma ziņojums atbilstu izsniegtās programmas un spēkā esošās likumdošanas prasībām.

Par izvērtējamo ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu tika saņemta arī Igaunijas Republikas Vides ministrijas 2006.gada 7.jūnija atsauksme, kuru Vides pārraudzības valsts birojs 2006.gada 12.jūnijā nosūtīja SIA "Mežaudze" un SIA "Firma L4".

Nemot vērā Vides pārraudzības valsts biroja, ekspertu, Apes pilsētas ar lauku teritoriju domes, iedzīvotāju un Igaunijas Republikas Vides ministrijas izteiktās prasības un priekšlikumus, tika sagatavots un 2006.gada 27.jūlijā iesniegts izvērtēšanai Vides pārraudzības valsts birojā SIA “Mežaudze” dolomīta ieguves derīgo izrakteņu atradnē “Ape” ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojums.

Noslēguma ziņojums sabiedrībai bija pieejams Apes pilsētas ar lauku teritoriju domē Stacijas ielā 2, Apē, Valsts vides dienesta Madonas reģionālajā vides pārvaldē Blaumaņa ielā 7, Madonā un Vides pārraudzības valsts birojā Rūpniecības ielā 23, Rīgā, kā arī interneta mājas lapās www.L4.lv un www.vidm.gov.lv/ivnvvb.

Saskaņā ar ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā iekļauto informāciju, lai apzinātu vietējo iedzīvotāju viedokli par plānoto dolomīta ieguvi, 2006.gada janvārī tika veikta 7 tuvāko māju iedzīvotāju un viena atradnei piegulošā zemes īpašuma īpašnieka aptauja. Pateicoties veiksmīgajai sākotnējās informēšanas kampaņai, visi respondenti bija informēti vai bija dzirdējuši par plānoto darbību. Puse aptaujāto plānoto dolomīta ieguvi neatbalsta, kā galvenos argumentus minot, ka dolomīta spridzināšana var nodarīt būtisku kaitējumu viņu mājām un ka var pazust ūdens akās un avotos. Viens no respondentiem norādīja arī uz iespējamo gaisa piesārņojumu. Visi respondenti norādīja, ka pašreizējie ceļi nav piemēroti dolomīta transportēšanai. Apes pašvaldība puda atbalstu paredzētajai darbībai, vienlaikus norādot, ka viedoklis var arī mainīties pēc ietekmes uz vidi novērtējuma pabeigšanas.

6. Obligātie nosacījumi un turpmākajā projektēšanā veicamie pasākumi

Noslēguma ziņojums un Vides pārraudzības valsts biroja atzinums par to iesniedzams Apes pilsētas ar lauku teritoriju domē. Vides pārraudzības valsts biroja atzinuma obligātie nosacījumi un turpmākajā projektēšanā veicamie pasākumi stājas spēkā tikai tādā gadījumā, ja tiek saņemts likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 21. pantā noteiktais akcepts paredzētās darbības realizācijai kārtībā, kāda noteikta Ministru Kabineta 2006.gada 2.maija noteikumos Nr.355 “Paredzētās darbības akceptēšanas kārtība”.

- Lauksaimniecībā izmantojamās zemes transformācijas jautājumi jārisina atbilstoši Ministru kabineta 2004.gada 20.jūlija noteikumu Nr.619 “Kārtība, kādā lauksaimniecībā izmantojamo zemi transformē par lauksaimniecībā neizmantojamu zemi un izsniedz zemes transformācijas atļaujas” prasībām, karjera teritorija jāiekļauj teritorijas plānojumā kā derīgo izrakteņu ieguves vieta.
- Karjera izveide meliorētajās zemēs nedrīkst pasliktināt meliorācijas sistēmu darbību, tādēļ jāapseko esošās meliorācijas sistēmas (arī caurtekas) dolomīta ieguvei piegulošajās teritorijās, tās jāsakārto, jāiztīra vai jāizveido no jauna, lai karjerā atsūknēto gruntsūdeņu novadīšanas rezultātā nepasliktinātu ūdens noteci no piegulošajām platībām.
- Dolomīta ieguve pieļaujama 1. un 2.kāplē (kāple 4 m), proti, līdz 8 m dziļumam. Jautājums par dolomīta izstrādi dziļāk (3.un 4.kāplē) var tikt izskatīts tikai pēc monitoringa rezultātu izvērtējuma par faktisko gruntsūdens līmeņu pazeminājumu, kas radīsies 1. un 2.kāples izstrādes rezultātā.
- Karjerā atsūknēto gruntsūdeņu novadīšana nedrīkst pasliktināt ūdens kvalitāti Vaidavas upē.

- Turpmākajā projektēšanā rekomendējam izvērtēt atsūknētā ūdens infiltrācijas iespēju atpakaļ gruntsūdens horizontā.
- Jāizstrādā un likumdošanā noteiktajā kārtībā jāsaskaņo spridzināšanas darbu projekts.
- Turpmākajā projektēšanā jāizvērtē speciālu pasākumu nepieciešamība vibrācijas, kas saistīta ar spridzināšanu, samazināšanai.
- Atbilstoši Ministru kabineta 2002.gada 4.novembra noteikumu Nr.499 "Latvijas Republikas pierobežas režīma un pierobežas joslas režīma noteikumi" 15.6.punktu spridzināšanas un pirotehniskos darbus pierobežas joslā jāsaskaņo ar Valsts robežapsardzi.
- Savlaicīgi jāsniedz informācija iedzīvotājiem par plānotajiem spridzināšanas darbiem karjerā.
- Jānodrošina pasākumi, lai nepasliktinātu apkārtējo māju ūdens apgādi, nepieciešamības gadījumā padziļinot akas vai veicot citus pasākumus.
- Jāizstrādā un jāsaskaņo ar pašvaldību preventīvo pasākumu plāns rīcībām, kas veicamas, lai nodrošinātu iedzīvotāju ūdensapgādi, un ietekmi mazinošo pasākumu realizāciju.
- Dolomīta transportēšanai rekomendējam izvēlēties maršrutu, kas neiet caur apdzīvotām vietām.
- Turpmākajā projektēšanā akceptētajam dolomīta transportēšanas ceļa trases variantam jāprecizē diskomforta (troksnis, putekļi) zonas skartās viensētas un jādetalizē pasākumi tās ierobežošanai.
- Pirms derīgo izrakteņu ieguves uzsākšanas jāsaņem derīgo izrakteņu ieguves atļauja (licence) atbilstoši Ministru kabineta 2005.gada 21.jūnija noteikumos Nr.449 "Zemes dziļu izmantošanas licenču un bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguves atļauju izsniegšanas, kā arī ģeoloģiskās informācijas izmantošanas vispārīgā kārtība" noteiktajam.
- Karjera rekultivācija jāveic normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.
- Jānodrošina regulāru vides stāvokļa monitoringu, tai skaitā gruntsūdens līmeņu piegulošajās teritorijās un ūdens kvalitātes Vaidavas upē.
- Valsts vides dienesta Madonas reģionālajā vides pārvaldē jāpieprasa un jāsaņem vides aizsardzības tehniskie noteikumi.

Vides pārraudzības valsts biroja lēmums

Nemot vērā iepriekš minēto informāciju un likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 20.panta pirmo daļu, Vides pārraudzības valsts birojs nolēmj rekomendēt SIA "Mežaudze" dolomīta ieguves derīgo izrakteņu atradnē "Ape" projekta turpmāko izstrādi atbilstoši noslēguma ziņojumā paredzētajiem risinājumiem un šajā atzinumā izvirzītajiem nosacījumiem.

Šo Vides pārraudzības valsts biroja atzinumu var pārsūdzēt Vides ministrijā mēneša laikā no atzinuma spēkā stāšanās dienas.

Direktora vietnieks

A. Lukšēvics

2006.gada 18.septembrī.